

skega filologa Czybulskega je zavzel stolico slavistike v Vratislavi. Nehring je bil sotrudenik Jagičev pri listu: „Archiv für slavische Philologie“. Zlasti se je pečal z najstarejšimi pomniki poljskega jezika, izdal je „Psalter florijanski“, „Gnezenske pridige“, „Poljsko-šleske listine iz XV. stoletja“ itd. in „Literarne študije“ ter najiminitnejše delo: „Altpolnische Sprachdenkmäler“.

Vladislav Lozinski. Pretekli mesec je izročila v Levovu posebna deputacija, obstoječa iz mestnih odbornikov z županom na čelu, zlato medaljo in diplomu častnega meščanstva levovskega poljskemu pisatelju in učenjaku Vladislavu Lozinskemu. G. Vladislav Lozinski je bil rojen l. 1843. Gimnazijo je dovršil v Samboru, a v Levovu je študiral začetkoma pravo, pozneje pa filozofijo. Ko je dovršil vseučiliške študije, je vstopil v uredništvo lista „Dziennik literacki“, začetkoma kot sourednik, a pozneje kot glavni urednik, ter ga je urejeval vzorno od l. 1866. do 1870. L. 1873. mu je ponudil galicijski deželni namestnik uredništvo uradnega lista „Gazeta lwowska“, katerega je urejeval 10 let. Njegova zasluga je, da se je ustanovil pri tem listu „Naukovo-literarni sprevodnik“ kot mesečna priloga v knjižici precejšnjega obsega. Nekaj časa je zastopal v dunajskem državnem zboru mesti Premišel in Grodek, dalje v deželnem zboru kmečke občine turčanskega okraja. Potem se je pa odtegnil politiki in posvetil izključno le slovstvu in znanosti. Dolgo vrsto let je bil konservator pomnikov umetnosti in zgodovine, predsednik levovskega „Društva prijateljev lepih umetnosti“, dolgoletni podpredsednik „Zgodovinskega društva, predsednik izvrševalnega odbora „Poljske Matice“. Leta 1890. ga je imenovala krakovska akademija znanosti za rednega člana, a levovsko vseučilišče mu je podelilo naslov častnega doktorja. Vlad. Lozinski je tudi član „Kunstratha“ na Dunaju in član društva, ki prenavlja kraljevski poljski grad na Vavlju. Izmed leposlovnih del Vlad. Lozinskega omenjam povesti: „Črne ure“, „Hazardi“, „Pripovedovanje“, „Vita Narvoja“, „Madonna Busowiska“, „Okolje preroka“, dalje študijo „Iz estetike življenja“, slednjič njegova najvažnejša zgodovinska dela: „Levovsko zlatarstvo“, „Patricijat in levovsko meščanstvo“, „Levovska umetnost v XVI. in XVII. stoletju“, „Na desno in na levo“, a najnovejše „Življenje poljsko v davnih stoletjih“.

Karol Potkanski, profesor občne zgodovine na jagełonski univerzi v Krakovu, je pred kratkim umrl. Potkanski je bil šele 45 let star; porodil se je l. 1862. v Predocinku v poljskem kraljevstvu. Ko je bil zasebni docent jagełonskega vseučilišča, je spisal največ spisov, od katerih navajamo samo: „O pierwotnem osadnictwu w Polsce“, „Postrzyżyni u Slowian i Germanow“, „Walka o Poznanj (1306-1310)“, „O pochodzeniu Slowian“. Od avgusta l. 1906. je Potkanski bolehal; iskal je zdravja v raznih krajih, toda zastoj. Umrl je bil kot zgodovinar zelo spoštovan tudi od inostranih učenjakov, s katerimi se je seznanil ob času svojega znanstvenega potovanja.

Platon Kostecki, Nestor poljskih časnikarjev, je obhajal nedavno 45letni jubilej svojega žurnalističnega delovanja. To slavnost so slovesno praznovali v lvovskem literarnem krogu.

Henryk Rewakowicz. Uredništvo „Kurjera Lwowskega“ je zadela nenadomestljiva izguba. Umrl je 30. septembra njegov glavni urednik H. Rewakowicz. Umrl je v jubilejnim letu svoje časnikarske delavnosti. Dne 1. novembra 1856 je Rewakowicz namreč prvikrat prijel za časnikarsko pero in je z njim deloval 50 let v težavni časnikarski službi. H. Rewakowicz se je porodil l. 1836. v Sokolkah. Njegov oče je bil reven vaški učitelj. Srednjo šolo je obiskoval v Samboru v dobi največjega germanizacijskega pritiska. Dovršivši gimnazijo je moral Rewakowicz zbok nedostatka gmočnih sredstev vstopiti v državno službo. Eno leto je bil praktikant pri davkarji v Janovu pri Lvovu, odkoder je bil premeščen v Lvov. V Lvovu je obiskoval pravniški oddelek na tamošnji univerzi. Leta 1856. je

Rewakowicz zapustil državno službo in se je posvetil časnikarstvu. Bil je član uredništva lista „Swit“, ki je bil prvi poljski politični neodvisni dnevnik v dobi reakcije. List je izhajal 7 mesecev in je moral nehati izhajati, ker ljudje so se ga bali naročevati in čitati. Pozneje je bil Rewakowicz urednik „Gazete Narodowe“ in l. 1860. „Dziennika Polskiego“. Le-ta doba je bila doba preganjanja poljskega časnikarstva. Zavoljo članka „Jak rzeczy stoje w Ewropie“ je bil Rewakowicz v kazenski preiskavi. „Dziennik Polski“ je bil ustavljen in Rewakowicz je dobil pol leta zapora. Ko je bil oproščen, je zopet uredoval „Gazeto Narodowo“ in kmalu potem „Kurjer Lwowski“. V ti službi je bil umrl 25 let — do svoje smrti. Kot časnikar si je Rewakowicz pridobil največje zasluge za razvoj demokratične ideje med Poljaki. Umrl je bil ustanovitelj „poljske ljudske stranke“, kateri je bil dolga leta načelnik. Fr. Št.

Spominek poljske slave. Na pustem polju daljne Besarabije stoji na malem kurlianu (grobnem griču) visok, kamenit obelisk, v spomin, da leži tukaj slavni poljski hetman (feldmaršal) Stanislav Žotkievski, ki je v visoki starosti tu padel v zgodovinski bitvi pod Cecoro l. 1620. Zdaj je pomnik že napol razpadel in kmetje so ga že mislili porušiti popolnoma in porabiti kamenje za zidavo hiš. K sreči je prišel še pravočasno v dotični kraj Rus g. Butovič, ki je napisal o tem v „Kijevski dnevnik“, pozval čitatelje na skladenje denarja za prenovitev pomnika in dal sam prvi prispevek. Morda se torej ohrani ta pomnik velikega poljskega junaka. L. L.

Katarina z Branickih Potocka. V Krešovicah pod Krakovom je umrla grofica Katarina Potocka, mati galiskega cesarskega namestnika grofa Adama Potockega, ena najlepših in najbolj izraženih postav poljskega aristokratskega sveta. Rodila se je na Ukrajini kot ena izmed treh hčera starodavnega in mogočnega rodu knezov Branickih; ena se je omožila z grofom Zigmuntom Krasinskim, ki tvori z Mickievičem in Slovackim slovstveno trojico poljsko. Nekaterim Poljakom ugaja Krasinski celo bolj kot Mickievič. Druga je vzela rimskega kneza Odescalchi, tretja pa grofa Adama Potockega, kateremu je verno družila celo življenje v vseh viharjih. Na njegovi strani je stala v ognju krakovskih dogodkov, ko je padla pod avstrijsko pestjo drobna krakowska republika, kakor tudi v klanju l. 1846. in v revoluciji l. 1848., ter je dvakrat možu rešila življenje. Za njenih časov je bila palača Potockih „pod baranami“ (pod koštruni — tako imenovana, ker stojita nad vhodom izklesana iz kamna dva koštruna) središče poljskega visokega življenja. Zadnja leta se je pa popolnoma odtegnila svetu in živila le za dobrotljivost.

† **Feliks Kozulovski.** Dne 20. oktobra je umrl v Krakovem poljski pisatelj Feliks Kozulovski. Rajniki se je rodil v Varšavi l. 1842., gimnazijo je dovršil v Viotskovu in potem je vstopil na vseučilišče v Liège. Ko je na Poljskem l. 1863., bučila vstaja, se je vrnil domov, bil je težko ranjen v bitvi, in potem je šel v Galicijo, kjer ga je avstrijska vlada prijela in obsodila na 15 let ječe v trdnjavo Josefstadt. Pozneje je bil pomiloščen, a moral je iti iz dežele, šel je na Francosko, kjer je vstopil v tujo legijo in se boril v Algieru, Meksiki in l. 1870. proti Nemcem, kjer je bil spet ranjen. L. 1875. se je vrnil v Varšavo in pričel pisateljati, za kar je bil preganjan v srednjo Rusijo, odkoder je pobegnil ter se nastanil v Tešinu. L. 1883. je bil spet pomiloščen, ter se je vrnil v Varšavo, kjer je v silno težkih razmerah pisal povesti in dopisoval v liste. Čez deset let je zapustil kraljestvo, nato se je potikal nekaj časa po Francoskem in po Rumuniji, slednjič pa obstal v Krakovem. V svojem času je bil Kozulovski jako priljubljen pisatelj, napisal je mnogo novel, povesti in poezij pod psevdonimom Zygmunt Grabovski. L. L.